

Autor opracowania:
Monika Świętek-Smrek
kandydatka na stanowisko dyrektora OCK
w latach 2026-2033

**PROGRAM DZIAŁANIA
Oświęcimskiego Centrum Kultury
na lata 2026-2033**

Oświęcim, czerwiec 2026

RS

KONCEPCJA

Koncepcja funkcjonowania i rozwoju Oświęcimskiego Centrum Kultury, zwanego dalej OCK, na lata 2026-2033 jest wynikiem doświadczeń zdobytych podczas pełnienia funkcji dyrektora OCK przez okres ostatnich 5 lat (2021-2026), jak również wcześniejszej pracy w samorządzie gminnym przy organizacji i koordynacji projektów kulturalnych i artystycznych w latach 2008-2021 oraz na stanowisku Zastępcy Naczelnika Wydziału Promocji Miasta w latach 2014-2021, jak również wcześniejszych doświadczeń zawodowych opisanych w przedstawionym Organizatorowi CV.

WIZJA

OCK za 7 lat to miejsce nowoczesne, bezpieczne, jeszcze bardziej otwarte na mieszkańców, oparte na ich potencjale – wiedzy, umiejętnościach, zainteresowaniach, pasjach i relacjach. Mieszkańcy staną się partnerami, którzy aktywnie tworzą kulturę. To nowoczesne pojmowanie roli instytucji kultury, która z modelu impresaryjnego stanie się platformą współtworzenia. Tylko w ten sposób zostanie dla mieszkańców zaspokojona potrzeba autentycznego kontaktu z kulturą i, co najważniejsze, aktywnego uczestniczenia w niej. OCK będzie przestrzenią budowania lokalnej wspólnoty, gdzie dyrektor z zespołem są animatorami i moderatorami, publiczność partnerem i współtwórcą, a budynek otwartą strefą aktywności. Możliwie jak najszerzej w tej formule OCK będzie realizowało swoje cele statutowe.

POTENCJAŁ

Pełnienie funkcji dyrektora OCK w latach 2021-2026 umożliwiło mi poznanie struktury instytucji, procedur administracyjnych i specyfiki kultury organizacyjnej, jak również zespołu pracowników. Ta wiedza i doświadczenie pozwolą mi na płynne kontynuowanie rozpoczętych kluczowych działań oraz sprawne planowanie kolejnych w ramach realizacji celów statutowych instytucji. OCK w roku 2026 jest innym miejscem, niż było w 2021, w momencie obejmowania przeze mnie funkcji dyrektora. Instytucja rozwinęła się w wielu aspektach. Przejawia się to w zwiększonej liczbie realizowanych wydarzeń, bogatego repertuaru, poszerzeniu oferty zajęć stałych, zwiększenia frekwencji uczestników wydarzeń i zajęć, poszerzenia i zacieśnienia współpracy z partnerami zewnętrznymi (instytucje i agencje, artyści, NGOs, środowisko lokalne), poczynionych inwestycjach (w infrastrukturę i ludzki potencjał), wysokości dochodów z działalności statutowej i pozyskaniu środków zewnętrznych. Stała i liczna obecność różnych grup mieszkańców w OCK świadczy o tym, że dla wielu stało się ono w dużej mierze tzw. „trzecim miejscem”, w którym chętnie i twórczo spędzają czas, poza domem i pracą. Po pandemii fizyczność domu kultury stała się na nowo jego atutem. W dobie powszechnej digitalizacji pojawiła się potrzeba realnej przestrzeni, obiektów fizycznych oraz spotkania z żywym człowiekiem. OCK stało się taką przestrzenią.

Na kolejne lata zaplanowałam kontynuację ww modelu działania w oparciu o zdobyte doświadczenia. Zaplanowane działania oparte są na prestiżu i wiarygodności OCK, które przez lata, dzięki konsekwentnie realizowanemu programowi wydarzeń kulturalnych najwyższej próby, stało się swoistą marką, gwarancją jakości. Stanowi to olbrzymi potencjał. Równie cennym zasobem OCK są jego pracownicy ze swoją wiedzą

i doświadczeniem. Proponowany model wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców i przyczyni się do rozwoju lokalnej kultury.

PODSTAWA FUNKCJONOWANIA OŚWIĘCIMSKIEGO CENTRUM KULTURY

Oświęcimskie Centrum Kultury w Oświęcimiu (zwane dalej OCK) jest samorządową instytucją kultury, której Organizatorem jest Gmina Miasto Oświęcim. OCK jest wpisane do Rejestru Instytucji Kultury Miasta Oświęcim z dniem 21.05.1992 r. pod numerem 1 na podstawie Uchwały Nr XXXIV/290/96 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 18.12.1996 r. w sprawie zmiany nazwy i statutu Miejskiego Ośrodka Kultury w Oświęcimiu.

Działalność OCK opiera się na następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 457), zwanej dalej „ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej”;
- 2) ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1436)
- 3) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483.
- 4) Statucie OCK przyjętym uchwałą Nr XIII/148/03 RM Oświęcim z dnia 24.09.03 r. w sprawie statutu OCK w Oświęcimiu

Główną siedziba OCK mieści się w budynku przy ul. Śniadeckiego 24. Część działań prowadzona jest przy ul. Obozowej 16 w ODK - Osiedlowym Domu Kultury Zasole, oddanym do użytkowania w roku 2019. OCK obejmuje swoją działalnością teren miasta Oświęcim, może również prowadzić działalność na terenie całej Polski oraz poza jej granicami.

Zgodnie z zapisami statutu, cel główny działalności OCK stanowi:

„Wielokierunkowa działalność mająca celu tworzenie warunków dla rozwoju postaw i kompetencji mieszkańców w zakresie kultury i sztuki oraz pozyskanie społeczności do uczestnictwa w kulturze i współtworzenia jej wartości.”

Do podstawowych zadań statutowych OCK należą:

- 1-edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę
- 2- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych
- 3-przygotowanie do aktywnego odbioru i tworzenia wartości kulturalnych oraz kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze
- 4-prezentacja i promocja twórczości profesjonalnej oraz amatorskiego ruchu artystycznego
- 5-kształtowanie i umacnianie tożsamości lokalnej poprzez integrację społeczności wokół instytucji kultury
- 6-gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie,ochrona i udostępnianie dóbr kultury
- 7-ochrona tradycji kulturalnych i dziedzictwa kulturowego
- 8-popularyzowanie i promowanie dorobku kulturalnego Oświęcimia zarówno w kraju jak i poza granicami

- 9-organizacja przedsięwzięć artystycznych i edukacyjnych wzmacniających symbolikę Oświęcimia Miasta Pokoju
- 10-współpraca ze społecznym ruchem kulturalnym
- 11-działalność publicystyczno-informacyjna – wydawca GZO
- 12-prowadzenie kina pn. Nasze Kino

Opis głównych zadań OCK wraz z planowanymi działaniami w latach 2026-2033 w oparciu o klasyfikację budżetową

Zadanie 101: Organizacja wydarzeń plenerowych i ponadlokalnych

Cele wg zadań statutowych: organizacja czasu wolnego mieszkańców, promocja kultury w środowisku lokalnym, promocja środowisk twórczych Oświęcimia w kraju i za granicą, promocja Oświęcimia i kreowanie wizerunku miasta, organizacja przedsięwzięć artystycznych i edukacyjnych wzmacniających symbolikę Oświęcimia Miasta Pokoju.

Charakterystyka zadania:

OCK organizuje cykliczne wydarzenia plenerowe, które na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń w mieście Oświęcim. W większości ich organizacja była zawieszona na czas pandemii. W okresie ostatnich 5 lat wprowadzono do programu nowe projekty artystyczne. Skierowane są one głównie do mieszkańców miasta, udział w nich jest bezpłatny. Dotychczasowe cykliczne wydarzenia objęte zadaniem będą kontynuowane i rozwijane, przewiduje się również wprowadzenie nowych wydarzeń:

- **Święto Miasta Oświęcim** - wielogodzinny blok imprez i prezentacji artystycznych z udziałem gwiazd polskiej estrady. Od roku 2021 organizowane na Rynku Głównym w Oświęcimiu, od roku 2024 na powrót w formule 2 dniowej, obecnie w całości organizowane przez OCK. **W miarę możliwości budżetowych, planuje się podtrzymanie formuły 2-dniowego wydarzenia, dodatkowo wprowadzając strefę rozrywkową dla dzieci i młodzieży organizowaną na Bulwarach.**
- **Tydzień Kultury Beskidzkiej** – wielkie, międzynarodowe święto folkloru. Dotychczas odbyły się 62 edycje z udziałem zespołów folklorystycznych z kraju i zagranicy. W Oświęcimiu znajduje się jedna z pięciu głównych estrad festiwalu, której odbiorcami są głównie mieszkańcy. Specyfiką oświęcimskiej sceny są koncerty muzyki folkowej „Folkowe klimaty”. Od roku 2022 z uwagi na uciążliwość, zgłaszaną przez mieszkańców budynków sąsiadujących z OCK, wydarzenie odbywa się w formule 4-dniowej. **Planuje się podtrzymanie wydarzenia w formule 4-dniowej, jednak z poszerzeniem programu o warsztaty, wystawy, prelekcje, degustacje tradycyjnych potraw, przy wsparciu finansowym pozyskanym od sponsorów.**
- **Oświęcimski Kinowy Ogródek Plenerowy (OKOP)** – kinowy wieczór plenerowy na parkingu przy OCK, corocznie gromadzi miłośników kina. W okresie sprawozdawczym został wprowadzony repertuar kina niemego z muzyką na żywo, a także inne udogodnienia dla widzów np. w postaci towarzyszącej gastronomii; od

2024 wydarzenie włączone w ogólnomiejską Noc Kultury. **Planuje się utrzymanie formuły z muzyką na żywo oraz wprowadzenie seansów tematycznych.**

- **Wydarzenia plenerowe organizowane przez Osiedlowy Dom Kultury Zasole** – adresowane do mieszkańców os. Zasole służące integracji mieszkańców np. Dzień dziecka, Pożegnanie lata. **Planowana jest kontynuacja wydarzeń.**
- **Letnie Koncerty Organowe** - wydarzenie organizowane przez OCK i Parafię pw. św. Maksymiliana Męczennika w Oświęcimiu. W 2026 r. odbywa się 30. edycja Koncertów. Przyciągają miłośników muzyki, którzy mają możliwość wysłuchania utworów organowych skomponowanych przez wielkich mistrzów gatunku oraz kompozytorów współczesnych. Kompozycje organowe wzbogacane i urozmaicane są wykonywaniem wspólnych utworów z towarzyszeniem innych instrumentów oraz utworów wokalnych. Od 2022 wprowadzono transmisję obrazu z chóru na ścianę ołtarzową, co pozwala obserwować słuchaczom skomplikowany proces gry na organach i ma walor edukacyjny. W 2026 zaplanowano aż 7 koncertów. **Planuje się utrzymać wydarzenie w dotychczasowej formule.**

Inne plenerowe wydarzenia cykliczne (wprowadzone podczas I kadencji):

- **Święto Miasta Artystycznie** – cykliczne wydarzenie plenerowe organizowane od 2023 roku adresowane do mieszkańców, organizowane przed Oświęcimskim Centrum Kultury w tygodniu poprzedzającym Święto Miasta, przy współudziale wybitnych artystów muzyków i plastyków. Łączy sztuki audiowizualne, prezentuje nowe i ciekawe trendy w plastyce i muzyce. Dotychczas odbyły się: 2023- NOWOSIELSKI Audiovisual- koncert jazzowy Artur Dutkiewicz Trio i wizualizacje Andrzej Wąsik, 2024 - CZARNO-NIEBIESKI GRADIENT– Zachwył Live + Bartek Miciński mapping, 2025 – „Ściany w 3D” plenerowy pokaz malarstwa i muzyki Jana Kantego Pawluśkiewicza połączony z wystawą artysty i spotkaniem muzycznym w OCK. **Planowana jest kontynuacja i rozwijanie tego wydarzenia.**
- **Koncerty zespołów Szantowych** w ramach wydarzenia organizowanego przez Wydz. Promocji UM „Spływ na byle czym byle po Sole”, organizowane od 2024 roku na Bulwarach z udziałem topowych zespołów szantowych. **Planowana jest kontynuacja i rozwijanie tego wydarzenia.**
- **Festiwal orkiestr dętych BrassPower Oświęcim** – coroczny koncert Orkiestry Miasta Oświęcim na Rynku został przekształcony w wydarzenie ponadlokalne, festiwalowe z paradami orkiestr i koncertami rozrywkowymi z udziałem licznej publiczności. **Planuje się kolejne edycje z możliwością „wędrowania” festiwalu po mieście.**
- **Wystawy plenerowe przed OCK** – od września 2021 rozpoczęto ekspozycje plenerowe przed OCK, początkowo na wypożyczonym systemie wystawienniczym, obecnie już na zakupionym własnym. **Planuje się kontynuować cykl wystaw plenerowych, minimum 2 rocznie w zależności od możliwości finansowych instytucji. Wystawy to wyjście w przestrzeń publiczną z działaniami artystycznymi i społecznymi, upowszechnianie zjawisk w sztuce.**
- **Jubileusz 65 i 70-lecia ZDK-MOK-OCK** – w roku 2027 i 2032 przypadną jubileusze instytucji, oficjalnie oddanej do użytku 10.03.1962 roku. **Z tej okazji planuje się zorganizować cykl wydarzeń prezentujących działalność instytucji na przestrzeni lat, spotkania autorskie, wydarzenia artystyczne i wystawy.**

Ponadto OCK organizuje wydarzenia cykliczne o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym o charakterze przeglądu, festiwalu, konkursu, np. Wydarzenia te w większości mają już ponad 20-letnią tradycję i stanowią znak rozpoznawczy OCK również w kraju i za granicą. Wydarzenia te będą kontynuowane:

- **„Kochać Człowieka” - Ogólnopolskie Biennale Fotografii** (20 edycji) oraz **Festiwal Filmów Nieprofesjonalnych** - dwa wydarzenia organizowane naprzemiennie co roku. Nad biennale, w którym każdorazowo bierze udział ok. 200 fotografików, patronat sprawuje Rada Artystyczna Związku Polskich Artystów Fotografików a nad festiwalem filmowym - UNICA Światowa Unia Kina Nieprofesjonalnego afiliowana przy UNESCO. Oba wydarzenia mają wyjątkowe znaczenie w kontekście roli Oświęcimia – Miasta Pokoju. **Wydarzenia te będą kontynuowane i rozbudowywane programowo, np. o warsztaty dla uczestników, wizyty studyjne, wykłady, spotkania autorskie i wystawy. Planuje się włączyć do współpracy stałych partnerów – instytucje oświęcimskie działające w obszarze tematyki ochrony praw człowieka i działań pokojowych (do tej pory OIPC i Centrum Historii i Kultury Romów). Planuje się włączyć do organizacji działania dodatkowe finansowanie w postaci grantu (np. pomysł stworzenia Centrum Filmowego im. Henryka Lehnerta). W przypadku komponentu fotograficznego planowane jest dalsze prezentowanie nagrodzonych prac dodatkowo na wystawie plenerowej, w celu upowszechnienia projektu (komponent społeczny).**
- **Ogólnopolskie Spotkania Recytatorów i Śpiewających Poezję „Amor sprawił...”** - dotąd odbyło się 28 edycji, każdorazowo z udziałem profesjonalnego jury, warsztatami dla uczestników i zainteresowanych mieszkańców miasta. **Wydarzenie będzie kontynuowane w przyjętej formule, a towarzyszyć mu będzie koncert poezji śpiewanej.**
- **Ogólnopolski Festiwal Tańca „Taki Taniec”** – przegląd zespołów tanecznych z udziałem zawodowego jury.
- **Międzynarodowy Konkurs Plastyczny „Darujmy światu pokój”** – adresowany do dzieci i młodzieży w wieku 7-19 lat, poprzez który realizowana jest misja Oświęcimia Miasta Pokoju. Towarzyszy mu wystawa pokonkursowa i uroczysty wernisaż wystawy z rozdaniem nagród. **Wydarzenie będzie kontynuowane i programowo poszerzane o tematyczną projekcję filmową dla uczestników, warsztaty lub inną formę aktywności.**
- **Ogólnopolski Konkurs Literacki „Pisanie Dobrze na Chandrę”** - konkurs adresowany do młodzieży i dorosłych, cieszący się dużą popularnością. Obecnie odbywa się w cyklu dwuletnim. Nagrodzone prace publikowane są w antologii. **Planowane jest kontynuowanie wydarzenia w obecnej formule.**
- **Oświęcimskie Spotkania Artystyczne Seniorów OSAS** – ogólnopolski przegląd dokonań artystycznych seniorów skupionych w Uniwersytetach Trzeciego Wieku, współorganizowany z oświęcimskim UTW. Wydarzenie cieszy się popularnością, **Planuje się rozszerzenie formuły o wydarzenia towarzyszące.**
- **Tygiel Teatralny** – przegląd teatrów amatorskich, spektakle bezpłatne dla publiczności. **Planowane jest rozszerzenie formuły Tygla Teatralnego, zarówno**

pod względem czasu trwania, jak i organizacji warsztatów, spotkań tematycznych.

- **Konkurs Młodzi i Miasto wraz z plenerem malarskim** – organizowany co roku od 2022, adresowany do młodzieży w wieku 16-24 r.ż., zyskuje coraz większą popularność wśród młodych odbiorców, zakończony warsztatami plastycznymi/plenerem w przestrzeni oświęcimskiej starówki z udziałem artystów. **Planowane jest kontynuowanie wydarzenia w przyjętej formule i poszerzenie promocji wydarzenia.**

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- zachowanie dotychczasowego ramowego programu imprez cyklicznych plenerowych i ponadlokalnych jw.
- rozwój istniejących wydarzeń oraz dążenie do poszerzenia oferty o nowe przedsięwzięcia, np. **festiwal dizajnu dla młodych twórców** w partnerstwie z uczelniami artystycznymi, artystami i lokalnymi firmami, **festiwal teatrów ulicznych**
- współpraca z pozostałymi miejskimi instytucjami kultury oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze kultury w zakresie organizacji wydarzeń/ inicjatyw lokalnych w sferze kultury
- zwiększenie promocji ww wydarzeń w mieście i poza jego granicami w celu zwiększenia frekwencji publiczności
- dążenie do pozyskiwania środków zewnętrznych na organizację nowych przedsięwzięć, w tym środków od sponsorów oraz grantodawców

Zadanie 102: Organizacja i realizacja wydarzeń lokalnych

Cele wg zadań statutowych: zaspokajanie potrzeb kulturalnych i organizacja czasu wolnego mieszkańców, kształtowanie i umacnianie tożsamości lokalnej poprzez integrację społeczności wokół instytucji kultury

Charakterystyka zadania:

W OCK i ODK Zasole organizowane są wydarzenia o charakterze lokalnym, adresowane do mieszkańców miasta. W ofercie znajdują się koncerty, recitale, spektakle, pogramy rozrywkowe i kabarety. W OCK wprowadzono cykliczne wydarzenia np. recitale fortepianowe, Zaduszki Jazzowe, koncerty z cyklu Zasole Gra Jazz, Noc Kultury z OCK i ODK Zasole. Istotną część działalności stanowi organizacja wystaw, wernisaży, finisaży (średnio 40 wystaw rocznie równoległe w 3 przestrzeniach w OCK, ponadto w plenerze oraz w ODK Zasole). OCK wypożycza wystawy czasowe z kolekcji prywatnych, prezentujące zjawiska w sztuce o światowym formacie i nieodpłatnie udostępnia je mieszkańcom. W OCK odbywają się lokalne przeglądy i konkursy artystyczne. OCK organizuje ponadto spotkania jubileuszowe i okolicznościowe, obchody świąt i rocznic narodowych, a we współpracy z NGO - akcje charytatywne. Pewien procent działalności stanowią imprezy rozrywkowe i rekreacyjne. Około 1/4 wszystkich organizowanych wydarzeń dedykowana jest dzieciom, w tym organizacja czasu wolnego w okresie ferii i wakacji.

Do 2020 roku realizowano rocznie średnio ok 150 wydarzeń rocznie. W latach 2021-2025 zorganizowano rocznie **średnio o 100% wydarzeń więcej**, tj.: 2021r. – 267 , 2022 r. – 232 , 2023 r. – 337, 2024 r. – 298, 2025 r. – 294 wydarzenia.

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- utrzymanie dotychczasowej liczby przedsięwzięć lokalnych
- poszerzenie oferty o działania sprofilowane - dedykowane konkretnej grupie odbiorców, np. dzieciom, młodzieży, seniorom, rodzicom z małymi dziećmi, osobom ze specjalnymi potrzebami i in.
- rozwinięcie współpracy z lokalnymi organizacjami NGO, radami osiedli oraz grupami mieszkańców przy organizacji przedsięwzięć o charakterze lokalnym
- rozwinięcie współpracy z młodzieżą przy realizacji projektów dedykowanych młodzieży – włączanie młodych ludzi do aktywnego uczestnictwa w kulturze (planowany **projekt „Młoda Kultura”**)
- pogłębienie współpracy z lokalnymi twórcami profesjonalnymi i twórcami - amatorami w celu możliwie częstej prezentacji ich dorobku na miejskich przeglądach, wystawach
- rozwinięcie współpracy z miastami partnerskimi Oświęcimia w sferze kultury
- zwiększenie promocji ww wydarzeń w mieście w celu podniesienia poziomu uczestniczenia mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych (budowanie społeczeństwa partycypującego w kulturze)
- rozwinięcie działalności o wydarzenia plenerowe i wystawy w przestrzeni miasta np. Rynek Główny, Bulwary, Zielone Tarasy, Park Zasole
- dalsze rozwijanie projektu „Dom otwarty”
- **„Od klasyki do awangardy”** – planowany nowy cykl wydarzeń z dziedziny teatru, muzyki, sztuk plastycznych, np. realizacja spektakli rekomendowanych w ramach programu Teatr Polska, poszerzenie oferty koncertów muzyki klasycznej, prezentowanie wystaw znanych artystów połączone z prelekcjami na ich temat
- stworzenie **„Ogrodu społecznego”** na Os. Chemiczków lub/ i Zasolu jako przestrzeni budowania relacji, edukacji i integracji międzypokoleniowej a także miejsca działań artystycznych (np. we współpracy z Urzędem Miasta Oświęcim/ Radą Osiedla/ Radą Seniorów/ Młodzieżową Radą Miasta/ Mieszkańcami)
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na organizację przedsięwzięć lokalnych od sponsorów lokalnych oraz z programów grantowych.

Zadanie 103: Organizacja i prowadzenie stałych form działalności z zakresu amatorskiego ruchu artystycznego

Cele wg zadań statutowych: umożliwienie mieszkańcom rozwijania zainteresowań, partycypacji w kulturze, popularyzacja amatorskiego ruchu artystycznego, rozwój stałych form uczestniczenia w kulturze

Charakterystyka zadania:

W siedzibie głównej OCK oraz Osiedlowym Domu Kultury Zasole organizowane są zajęcia stałe, prowadzone przez pracowników merytorycznych oraz instruktorów zewnętrznych, w których w sumie uczestniczy obecnie ok. 1000 osób. W przeciągu ostatnich 5 lat podwoiła się liczba uczestników zajęć oraz zwiększyła liczba sekcji stałych i grup zajęć

stałych. Od 2024 roku wprowadzono do OCK i ODK Zasole **elektroniczny system zajęciowy Visual Activity**, ułatwiający zapisy uczestnikom zajęć, umożliwiający dokonywanie płatności on-line, pozwalający na sprawną komunikację z użytkownikami, w tym promocję oferty i koordynację zajęć. Udział w części zajęć i sekcji jest częściowo odpłatny. Obecnie w OCK i ODK Zasole działa 60 grup zajęciowych w ramach zespołów artystycznych i sekcji zainteresowań oraz warsztatów, takich jak:

Zespoły artystyczne i sekcje zainteresowań w OCK:

- Reprezentacyjny Zespół Pieśni i Tańca Miasta Oświęcim Hajduki
- Zespół Pieśni i Tańca Małe Hajduki
- grupa folklorystyczna Mini Hajduki
- Orkiestra Miasta Oświęcim
- Formacja Tańca Towarzyskiego Elita Lejdis
- Hobby Dance - taniec towarzyski dla dorosłych (zaawansowany)
- Sekcja Plastyczna
- Amatorski Klub Filmowy Chemik
- Oświęcimski Klub Fantastyki
- Oświęcimski Uniwersytet Dziecięcy
- Klub Filatelistów i Numizmatyków (od 1954 roku)
- Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Kabaret Czarna Rękawiczka (UTW)
- Zespół Wokalny Ballada (UTW)
- Pretty Women (UTW)
- Pilates dla seniorów (UTW)
- Nordic Walking (UTW)
- Chór Miasta Oświęcim (25 osób)
- Elita Junior, Elita Kids i Elita Kids 2 (powstałe, aby zasilać formację główną)
- dwie Grupy Teatralne OCK – młodzieżowa (11 osób) i dla dzieci (20 osób)
- sekcja Tai-chi dla seniorów (UTW)
- sekcja gry w boule dla seniorów (UTW)

Zespoły artystyczne i sekcje zainteresowań w ODK Zasole:

- Chór Dziecięcy Miasta Oświęcim (ok 20 osób)
- międzypokoleniowa grupa teatralna Scena Zasole (ODK Zasole 13+)
- Klub Brydżowy ODK Zasole

Zajęcia stałe w OCK:

- Tajemnicza sztuka pisanie ikon- grupa początkująca i zaawansowana
- Podstawowy kurs malarstwa akrylowego
- Kurs malarstwa akrylowego
- Ceramika (własna pracownia ceramiczna) -- warsztaty dla dzieci – 2 grupy
- Ceramika – warsztaty dla dorosłych - zaawansowane (3 grupy)
- Ceramika – warsztaty dla dorosłych - podstawowe
- Taniec użytkowy w parach – dla dorosłych
- Latino solo - dla par
- Zajęcia prozdrowotne na start

- Zajęcia prozdrowotne dla aktywnych
- Zatańcz siebie – zajęcia taneczne, ruchowe na bazie tańców karaibskich
- Zajęcia gimnastyki i gimnastyki na basenie (UTW) – 6 grup
- Zajęcia z angielskiego (UTW) – 2 grupy
- Zajęcia z technik ćwiczenia pamięci (UTW)
- Zajęcia z tańca towarzyskiego (UTW) – 2 grupy
- Pracownia Młodego Plastyka
- Zajęcia z szycia „Szyciowe ABC”
- Warsztaty edukacyjne „Przyjaciele zagrożonych zwierząt”
- Zajęcia warsztatowe z elementami bajkoterapii „Opowieści z Krainy Emocji”
- Joga wieczorna i poranna – dla dorosłych

Zajęcia stałe w ODK Zasole:

- Sztuka i rękodzieło - Manufaktura - dla dorosłych
- Rysunek - dla dorosłych
- Rysunek, malarstwo, martwa natura - dla młodzieży (2 grupy)
- Kodowanie z Minecraftem
- Pilates
- Kolaż dla seniorów

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- kontynuacja istniejących zajęć, warsztatów i sekcji oraz tworzenie nowych propozycji zajęć i sekcji tematycznych dla mieszkańców

Zadanie 104: Organizacja i prowadzenie działalności z zakresu edukacji kulturalnej

Cele wg zadań statutowych: przygotowanie do odbioru kultury, edukacja kulturalna i artystyczna

Charakterystyka zadania:

OCK prowadzi działalność programową w zakresie edukacji w obszarze kultury. Od 1997 roku przy OCK działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, który zrzesza obecnie ponad 350 słuchaczy. Uniwersytety Trzeciego Wieku są bardzo popularną formą edukacji oraz zachowania i zwiększenia sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej.

Oświęcimscy seniorzy uczestniczą w organizowanych cotygodniowo wykładach z historii sztuki, profilaktyki zdrowia, filozofii, psychologii, literatury, politologii i.in. oraz w zajęciach ruchowych - nordic walking, pilates, gimnastyka, taniec, tai-chi, gra w boule, uczą się języka angielskiego, ćwiczą pamięć oraz działają w grupach artystycznych: kabaretowej, zespole wokalnym i tanecznym. Zajęcia dla seniorów prowadzone są także w ODK Zasole.

Edukacja kulturalna adresowana jest również do najmłodszego pokolenia. W OCK w latach 2021-2026 kontynuowano organizację wykładów dla dzieci w wieku 6-12 lat w ramach Oświęcimskiego Uniwersytetu Dziecięcego. Nad obydwoma uniwersytetami naukowy patronat sprawuje Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. Witolda Pileckiego.

OCK i ODK Zasole organizuje systematycznie spektakle teatralne i koncerty dla dzieci i młodzieży, a także warsztaty edukacyjne i artystyczne (np. w roku 2024 – 61, a w 2025 – 50 spektakli teatralnych). OCK gości cykliczne wydarzenia dla dzieci i młodzieży: powiatowe Biennale Twórczości Dzieci i Młodzieży, Gala Kreatywni wystawa pokonkursowa Kufer wyobraźni, wystawy podopiecznych Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, Stowarzyszenia Promyk, miejski Dzień Przedszkolaka. Organizowane są też cykliczne spotkania tematyczne, otwarte dla publiczności wielopokoleniowej: w OCK - Klub Zdrowia, Spotkania przy Globusie a w ODK Zasole - Horyzonty i Klub Historyczny.

Ważną działalność w zakresie edukacji w kulturze stanowią wystawy czasowe organizowane w Galerii „Tyle światów”, w holach budynku OCK oraz ODK Zasole. Od roku 2023 został zapoczątkowany w OCK cykl wystaw ukazujących twórczość uznanych artystów światowej sławy, takich jak: 2023 - Marc Chagall, Tadeusz Baranowski, 2024 - Franciszek Starowieyski, Zdzisław Beksiński, 2025 – Pablo Picasso. OCK wypożycza wystawy z prywatnych kolekcji ponosząc koszty wynajmu i transportu, jednak zawsze wystawy są udostępniane oświęcimskiej publiczności nieodpłatnie, w celu ułatwienia dostępności do kultury.

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- kontynuacja działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Oświęcimskiego Uniwersytetu Dziecięcego we współpracy z Małopolską Uczelnią Państwową im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu
- organizacja warsztatów edukacyjnych i artystycznych, koncertów skierowanych do poszczególnych grup odbiorców
- „**MiniScena**” – planowany projekt edukacji teatralnej dla najmłodszych widzów, obejmujący spektakle teatralne i warsztaty dla najmłodszych
- organizacja wystaw czasowych z wykorzystaniem infrastruktury OCK i ODK Zasole
- działania marketingowe mające na celu zwiększenie zainteresowania ofertą OCK i ODK

Zadanie 105: Redagowanie i wydawanie miesięcznika „Głos Ziemi Oświęcimskiej”

Cele wg zadań statutowych: Dostarczenie mieszkańcom Oświęcimia bezpłatnej informacji o bieżących wydarzeniach kulturalnych, a także społecznych i gospodarczych.

Charakterystyka zadania:

OCK wydaje „Głos Ziemi Oświęcimskiej” w liczbie 12 numerów rocznie w nakładzie 16.000 egzemplarzy każdy. GZO kolportowana jest bezpośrednio do skrzynek pocztowych mieszkańców, a na stronie internetowej OCK udostępnione są i możliwe do pobrania wszystkie numery gazety w wersji elektronicznej (od rocznika 2018). Redakcja na stałe zatrudnia obecnie trzy osoby, ponadto zlecane jest redagowanie tekstów osobom współpracującym z redakcją. GZO zamieszcza ogłoszenia i reklamy odpłatne, stanowiące dochód własny OCK.

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- kontynuacja wydawania miesięcznika GZO

Zadanie 106: Prowadzenie kina

Cele wg zadań statutowych: promocja kultury filmowej w środowisku lokalnym oraz organizacja czasu wolnego mieszkańców miasta.

Charakterystyka zadania:

OCK prowadzi „Nasze Kino” w ramach Małopolskiej Sieci Kin Cyfrowych oraz Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych. Odbývają się tu projekcje 2D i 3D. Repertuar kina obejmuje zarówno kino rozrywkowe, jak i filmy niszowe, kino autorskie, artystyczne. OCK realizuje cykliczne projekcje tematyczne pod nazwą „... na dużym ekranie” w kategorii: dokument, sztuka, teatr, opera, muzyka, taniec. W swojej ofercie „Nasze Kino” posiada też tytuły dedykowane najmłodszým widzom. Od roku 2025 reaktywowano działalność Dyskusyjnego Klubu Filmowego (DKF) Reksio z projekcjami klasyki kina. W kinie odbywają się projekcje okolicznościowe, np. z okazji rocznicy wyzwolenia miasta spod okupacji hitlerowskiej, nocne seanse filmowe z okazji Halloween. Od 2024 r. w Naszym Kinie realizowany jest projekt edukacji filmowej dla dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół podstawowych i ponadpodstawowych) pn. Edukacja Młode Horyzonty, organizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty. OCK od 2025 roku organizuje nieodpłatne projekcje dla przedszkolaków w ramach Ogólnopolskiego Festiwalu Animacji O!PLA „Teraz Dzieci Mają Głos!”, w którym to najmłodsi widzowie wcielają się w rolę jurorów.

Projekcje w Naszym Kinie są odpłatne, jednak ceny biletów są dużo niższe niż w kinach typu multipleksy. Kino realizuje sprzedaż biletów w obniżonej cenie z uwzględnieniem Oświęcimskiej Karty Rodziny i Oświęcimskiej Karty Seniora.

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- dbanie o atrakcyjność repertuaru „Naszego Kina”
- kontynuacja współpracy z dystrybutorami w celu pozyskania atrakcyjnego i wartościowego repertuaru
- kontynuacja cyklu projekcji tematycznych „... na dużym ekranie”
- stworzenie oferty dedykowanej konkretnym grupom odbiorców
- goszczenie przeglądów filmowych i festiwali oraz organizacja spotkań z twórcami kina
- kontynuowanie działalności Dyskusyjnego Klubu Filmowego Reksio (DKF-u)
- poszerzenie oferty projekcji tematycznych np. seanse z okazji Walentynek, Mikołajek
- kontynuowanie wydarzenia dla przedszkolaków „Teraz Dzieci Mają Głos!” w ramach Ogólnopolskiego Festiwalu Animacji O!PLA
- kontynuowanie projektu edukacji filmowej dla dzieci i młodzieży Edukacja Młode Horyzonty.

Zadanie 107: Wynajem sal i sprzętu

Cele wg zadań statutowych: wykorzystanie bazy lokalowej i sprzętowej do organizacji spotkań i konferencji, poszerzenie oferty artystycznej o wydarzenia organizowane przez podmioty zewnętrzne, uzyskanie dochodów własnych na cele działalności statutowej.

Charakterystyka zadania:

OCK posiada bogatą bazę lokalową i sprzętową, którą, poza realizacją programu imprez własnych, udostępnia odpłatnie podmiotom zewnętrznym. OCK wynajmuje zarówno pomieszczenia, jak i sprzęt oświetleniowy, nagłaśniający, audiowizualny, a na zlecenie organizuje spotkania, narady, konferencje, imprezy wraz z obsługą techniczną. Wynajmowi podlegają: sala widowiskowa z profesjonalnie wyposażoną sceną i zapleczem, mniejsze sale: konferencyjna, kameralna, dydaktyczna, edukacyjna, klubowa, galeria sztuki, hola górny i dolny. OCK długoterminowo wynajmuje również przestrzeń pod usługi gastronomiczne. Wykwalifikowana kadra OCK gwarantuje wysoki poziom obsługi wydarzeń. Uzyskane z tytułu wynajmu środki finansowe stanowią dochód własny OCK.

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- aktywna promocja oferty wynajmu sal i pomieszczeń, a także oferty obsługi technicznej wydarzeń poza siedzibą OCK w celu pozyskania środków na działalność statutową.

Zadanie 108: Zarządzanie budynkiem i majątkiem OCK

Cele wg zadań statutowych: utrzymanie budynków OCK i ODK Zasole w dobrym stanie technicznym umożliwiającym realizację zadań statutowych na odpowiednim poziomie.

Charakterystyka zadania:

Główną siedzibę OCK stanowi budynek o powierzchni ponad 4600 m², mieszczący infrastrukturę opisaną w zadaniu powyżej. Budynek OCK został oddany do użytku w 1962 roku, od tego czasu przeszedł szereg remontów i renowacji i dziś znajduje się w ogólnie dobrym stanie technicznym. Osiedlowy Dom Kultury Zasole to nowy budynek, oddany do użytku na początku 2019 roku. Oba budynki wymagają przewidzianych przepisami kontroli m. in. stanu technicznego, p.poż, jak również przeprowadzania regularnych konserwacji i remontów oraz wymiany wyposażenia, które podlega zużyciu w wyniku eksploatacji. To samo dotyczy profesjonalnego sprzętu nagłaśniającego, oświetleniowego, audiowizualnego. Duże koszty stałe związane są z zaopatrzeniem obu budynków w media. Działalność OCK prowadzona jest również w sali tanecznej przy ul. Solskiego, wynajmowanej od tut. ZBM, które odpowiada za stan techniczny tego lokalu.

W latach 2021-2025 wykonano w OCK i ODK Zasole remonty i inwestycje na łączną kwotę ponad 1.640.000,00 zł z czego kwota ponad 344.000,00 zł pochodziła z wypracowanych na bieżąco środków własnych instytucji.

Cele i planowane działania do realizacji w kolejnych latach działalności:

- zabezpieczanie w budżecie OCK środków na pokrycie kosztów stałych związanych z utrzymaniem infrastruktury w odpowiednim stanie technicznym
- przeprowadzanie regularnych przeglądów technicznych budynków i sprzętów
- w miarę dostępnych środków finansowych wykonywanie bieżących remontów
- naprawa i wymiana zużytego sprzętu i wyposażenia w miarę dostępnych środków finansowych
- aplikowanie o środki zewnętrzne na remonty i modernizację obiektów OCK w zakresie zadań, jak poniżej (przygotowana została dokumentacja projektowa):
 - Modernizacja instalacji elektrycznej i oświetlenia sali widowiskowej OCK wraz z wymianą lamp żarowych na lampy LED
 - Wykonanie instalacji fotowoltaicznej na budynku OCK
 - Wykonanie modernizacji akustycznej sali kameralnej w budynku ODK Zasole
 - Zakup nowego zewnętrznego wyświetlacza LED ze sterowaniem i montażem na elewację budynku OCK
 - oraz remonty w zakresie: garderób za sceną, sceny (odnowienie podłogi sceny z kieszenia i okotowaniem oraz paneli akustycznych), przyziemia, południowej i zachodniej elewacji OCK (okładzina granitowa) oraz schodów głównych prowadzących do budynku wraz z betonowym podjazdem dla osób niepełnosprawnych, remontu dachu w ODK Zasole. stworzenia kąpieliska dla dzieci w holu górnym OCK. stworzenie przyjaznej przestrzeni „bez wymogów” dla młodzieży (siedziska, pufy itp)

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA Oświęcimskiego Centrum Kultury na lata 2026-2033

WYBRANE ZAGADNIENIA

FINANSE

PODSTAWOWE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA Prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym. Oświęcimskie Centrum Kultury stanowi samorządową instytucję kultury, której organizatorem jest gmina Miasto Oświęcim. Organizator przekazuje instytucji kultury środki finansowe w formie dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów. Działalność Oświęcimskiego Centrum Kultury jest finansowana głównie z dotacji podmiotowej i dotacji celowych udzielanych przez Organizatora – Gminę Miasto Oświęcim w oparciu o ustawę o finansach publicznych i ustawę o samorządzie gminnym.

Różnicę między wysokością dotacji a zaplanowanym budżetem OCK stanowi przychód własny jednostki, która prowadzi działalność gospodarczą w celu finansowania działalności statutowej. Przychód OCK pochodzi ze sprzedaży licznych imprez

biletowanych oraz wynajmu sal, sprzętu, sprzedaży usług z tytułu obsługi technicznej wydarzeń, sprzedaży usług reklamowych (GZO, sponsorzy wydarzeń). Poniżej przedstawiam zestawienia planów i wykonania przychodów za lata 2021-2026 na podstawie złożonych sprawozdań finansowych:

rok	Plan			Wykonanie			% wykonania planu
	Dotacja	środki własne ze sprzedaży usług	Inne / w tym fundusz jednostki	Dotacja	środki własne ze sprzedaży usług	Inne / w tym fundusz jednostki	
2021	3.955.933,00	748.000,00	436.456,61 / 0,00	3.920.438,92	760.249,40	436.456,61 / 0,00	99,55%
2022	4.566.342,00	1.067.846,00	355.437,08 / 0,00	4.566.342,00	1.120.780,03	350.074,68 / 0,00	100,79%
2023	4.695.015,00	1.574.000,00	783.100,00 / 504.550,00	4.695.015,00	1.603.634,04	605.842,07 / 332.319,03	97,91%
2024	5.437.872,00	1.845.000,00	553.114,35 / 180.000,00	5.434.095,58	1.858.227,35	553.114,35 / 100.967,55	98,83%
2025	6.699.600,00	1.874.000,00	421.333,00 / 200.000,00	6.640.638,73	1.891.238,64	272.845,62 / 56.185,13	97,89%

Stopień realizacji przedstawionego programu działania OCK na lata 2026-2033 uzależniony będzie od wysokości dotacji podmiotowej przyznawanej tej jednostce przez Organizatora w kolejnych latach. Uzasadnionym jest, aby kwota dotacji została zachowana na dotychczasowym poziomie z zastrzeżeniem, iż powinna uwzględniać wzrost kosztów bieżącej działalności OCK wynikający z przyczyn obiektywnych, niezależnych od jednostki a związanych z sytuacją rynkową i obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności podwyżkami cen mediów i usług, wzrostem kosztów wynagrodzeń i in.

POZOSTAŁE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA Realizacja działań inwestycyjnych i programowych ponad te, które do tej pory realizowało OCK a które będą wymagać dodatkowych środków finansowych, będzie uzależniona od wysokości przychodów własnych jednostki, w tym ze sprzedaży biletów, usług edukacyjnych, wynajmu pomieszczeń czy usług reklamowych, jak również od otrzymania od Organizatora stosownej dotacji celowej inwestycyjnej czy zadaniowej.

Planowane jest ubieganie się o środki finansowe pochodzące z grantów w ramach dedykowanych instytucjom kultury programów i konkursów. OCK opracowało dokumentację projektową do realizacji istotnych inwestycji i zakupów inwestycyjnych i planuje aplikować o środki w ogłaszanych konkursach.

Warto podkreślić, że istotnym źródłem finansowania działalności jest wynajem pomieszczeń i sprzętu oraz sprzedaż usług reklamowych. Wsparcie pozyskiwane jest też od sponsorów w postaci np. barterów.

OCK przez ostatnich 5 lat bardzo rozwinęło ofertę zajęć dla mieszkańców, z których większość podlega opłacie miesięcznej kalkulowanej w oparciu o koszt zakupu materiałów potrzebnych do warsztatów plus ewentualnie koszt zatrudnienia instruktora zewnętrznego. Bilans kosztów organizacji zajęć i przychodów jest dodatni i stanowi jedno z ważnych

źródeł przychodu instytucji. Środki te są przeznaczane na realizację zadań statutowych OCK. Udział w sekcjach stałych OCK i ODK Zasole z założenia jest bezpłatny, aby stanowić dodatkową zachętę do aktywnego udziału w grupach, które wymagają większego zaangażowania od uczestników (pokazy, wyjazdy na konkursy i festiwale itp.).

W przyszłości, z uwagi na wzrost kosztów operacyjnych, dopuszcza się możliwość wprowadzenia dodatkowych opłat lub podniesienia wysokości dotychczasowej opłaty za udział w niektórych zajęciach czy warsztatach.

ZATRUDNIENIE

W 2026 OCK posiada 39,5 etatu i zatrudnia obecnie 42 pracowników w działach:

- Dział Animacji, Upowszechniania Kultury i Informacji OCK : 10,75 etatu,
- Osiedlowy Dom Kultury Zasole : 3,5 etatu,
- Dział Finansowo - Księgowy : 4,25 etatu,
- Dział Administracyjno-Techniczny : 19 etatów

W OCK funkcjonuje ponadto stanowisko Zastępcy Dyrektora a w ODK Zasole – kierownika. OCK zatrudnia Radcę prawnego i Inspektora Ochrony Danych (podmioty zewnętrzne, na podstawie odrębnych umów). OCK zatrudnia instruktorów zewnętrznych na podstawie umów cywilno-prawnych lub zleca usługi. Na moment sporządzania programu nie planuje się dokonywania zmian w zakresie struktury zatrudnienia.

WYZWANIA na lata 2026-2033

KULTURA WYSOKA CZY POPULARNA? Faktem jest, że zdecydowana większość ludzi funkcjonuje w sferze kultury masowej, a jedynie wąskie grono stanowią odbiorcy tzw. kultury wysokiej. Już samo to określenie nosi znamiona niedostępności, elitarności i onieśmiela. Wyzwaniem jest szukanie złotego środka dla działań centrum kultury, jako miejsca wspólnego, angażującego, inspirującego, inicjującego i wkraczającego w obszar kultury popularnej, ale przy tym pokazującego pewne wzorce związane z kulturą wysoką. Oczywiście nie chodzi tu o to, aby w ofercie OCK na stałe znalazły się wszystkie możliwe formy aktywności kulturalnej, wykraczające poza sferę działań tej instytucji, ale by zachowując główne cele i zadania oraz kulturotwórczą rolę OCK, zmienić niektóre metody działania na może nieco bardziej niekonwencjonalne. OCK chce proponować repertuar wartościowy, ale jednocześnie przyciągający publiczność. Zdecydowanie kluczowym pojęciem jest tu kultura inkluzywna, gdzie oferta projektowana jest tak, aby nikt nie czuł się wykluczony.

INKLUZYWNOŚĆ CZYLI DOSTĘPNOŚĆ Dostępność domu kultury dotyczy wielu obszarów. Najbardziej oczywistym jest dostępność fizyczna, dotycząca architektury i przestrzeni. Chodzi o dostępność oferty dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. WOCK poczyniono już pewne działania w tym zakresie, takie jak wymianę drzwi wejściowych na szersze, wykonanie podjazdów, przystąpienie do realizacji windy. Wyzwaniem pozostaje dostępność sensoryczna, czyli dbanie aby wydarzenia nie powodowały przebodźcowania osób w spektrum autyzmu czy nadwrażliwych sensorycznie (regulacja dźwięku i światła, wydzielona przestrzeń do wyciszenia). Ważnym aspektem dostępności jest dostępność programowa w zakresie zrozumiałego języka i treści, poczucia reprezentacji (odnajdywania w ofercie odpowiedzi na swoje potrzeby) czy dostępność ekonomiczna w postaci oferty wydarzeń

bezpłatnych lub z systemem zniżek. OCK stara się o dywersyfikację oferty oraz oferuje wachlarz wydarzeń bezpłatnych lub w obniżonej cenie w programie „Dom otwarty” czy „Kultura 50/50” oraz stosowanie systemu uprawnień do zniżek. Dostępność oznacza też gościnność i życzliwość, miejsce bezpieczne, w którym nikt nikogo nie ocenia za wygląd, poglądy czy status społeczny. OCK to przestrzeń neutralna politycznie i religijnie, otwarta na mieszkańców. Spełnienie wymogów dostępności stanowi istotny warunek ubiegania się o środki strukturalne. Przewiduje się przeprowadzenie audytu dostępności, szkolenia dla pracowników z zakresu obsługi osób ze szczególnymi potrzebami oraz wzmocnienie współpracy z lokalnymi instytucjami i NGO pracującymi z grupami wykluczonymi.

NIEOBECNOŚĆ MŁODZIEŻY Największym wyzwaniem, przed którym stają obecnie domy kultury, jest **brak obecności młodzieży**. Oczywiście nie chodzi o brak zupełny, ponieważ młodzież uczestniczy w sekcjach artystycznych i kołach zainteresowań, tak jak np. w OCK w RZPiT Hajduki, Oświęcimskim Klubie Fantastyki i in. Mowa o nieformalnych grupach uczestników życia kulturalnego. Sposobem na przyciągnięcie młodzieży do domu kultury jest zmiana podejścia. Młodzież oczekuje bycia traktowaną jako partner, również w zakresie uczestniczenia w tworzeniu oferty. Najlepiej, aby tę ofertę sami zaproponowali młodzi ludzie, którzy wiedzą czego potrzebują i co chcą robić. Sposobem na uzyskanie tego efektu jest powołanie grupy doradczej lub skorzystanie np. z konsultacji z Młodzieżową Radą Miasta czy Młodzieżową Radą Powiatu w zakresie działań, które byłyby interesujące dla młodych. Nowym podejściem jest mentoring, tj. pomoc w realizacji młodzieży ich własnych projektów, z dopuszczeniem możliwości ich ewentualnego niepowodzenia, bez oceniania typowego dla szkoły i relacji nauczyciel - uczeń. Pierwszym krokiem może być zaaranżowanie w OCK przestrzeni bez wymogów, czyli takiej, w której młodzi mogą przebywać do woli, bez konieczności uczestniczenia w czymkolwiek, ewentualnie spontanicznie zagrać w gry planszowe, doładować telefon, spędzić swobodnie czas we własnym gronie. Generalnie załączki takiej przestrzeni istnieją już w holu głównym OCK i młodzież z niej stosunkowo często korzysta.

Innym sposobem jest wyjście w teren, poza dom kultury, tam gdzie spotyka się młodzież. To nowa forma domu kultury – mobilnego. Dobrym pomysłem jest otwartość na inicjatywy niezależne czyli doraźne projekty realizowane przez nieformalne grupy, np. poprzez skorzystanie z sali do jednorazowej próby grupy muzycznej czy nagranie teledysku i jego montaż w klubie filmowym. Sposobem dotarcia do młodych są też np. kluby sportowe działające w mieście.

OCK w 2026 roku weszło we współpracę z Małopolskim Instytutem Kultury w Krakowie zakresie projektu Małopolska Baza Twórcza, który ma zachęcać ludzi w wieku 16-22 lata do realizacji własnych projektów w partnerstwie z Domami Kultury.

KADRY KULTURY Trzeba zaznaczyć, że w OCK rozpoczął się ruch kadrowy związany z osiąganiem przez wieloletnich pracowników wieku emerytalnego. Dotąd struktura zatrudnienia instytucji była dość jednorodna. Przed dyrektorem stoją wyzwania związane z budowaniem zespołu na nowo, w strukturach wielopokoleniowych. Będzie to zderzenie odmiennych systemów wartości, doświadczeń zawodowych oraz wizji tego, czym kultura jest we współczesnym społeczeństwie. Zadaniem dyrektora będzie te wizje umiejętnie pogodzić, aby zmiana była szansą a nie zagrożeniem dla instytucji. Synergia pokoleniowa,

gdzie starsi (wiekiem i stażem) pracownicy mentorują młodszych w zakresie warsztatu merytorycznego, a młodszy uczy starszych nowych narzędzi pracy. Wszystko w atmosferze dialogu, wspólnej pracy przy projektach i skupieniu na wspólnym celu. Ważnym aspektem będą też szkolenia dla pracowników podnoszące ich kompetencje merytoryczne i społeczne.

PRESJA EKONOMICZNA Choć przychody OCK wykazują tendencję wzrostową, to koszty utrzymania rosną w tempie szybszym (inflacja kosztów operacyjnych, energii, ogrzewania, usług zewnętrznych). Jest to obecnie duży problem wielu instytucji. Sytuacja wymaga dywersyfikacji źródeł finansowania, myślenie metodą projektową w planowaniu działalności, również merytorycznej i częstsze podejmowanie starań o środki z programów Ministra Kultury, fundusze unijne czy mecenat prywatny. Wymaga to przygotowania kadry instytucji, zarówno instruktorów, jak i administracji do nowego modelu działania poprzez szkolenia i zmiany zakresów obowiązków.

MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY I EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA OCK jest budynkiem z lat 60. Olbrzymie przestrzenie, przeszkolona fasada, użyte materiały elewacyjne powodują, że jest on energochłonny. Rozwiązaniem są inwestycje w zakresie termomodernizacji, OZE np. fotowoltaika, wymiana energochłonnego sprzętu, jak reflektory żarowe na wyposażeniu sceny w sali widowiskowej. Efektywność energetyczna oznacza obecnie oszczędność w budżecie. Wyzwanie stanowi również cyfryzacja usług oraz czynności administracyjnych wymagana ustawodawstwem krajowym i unijnym. W tym zakresie duże możliwości daje np. program „Infrastruktura Domów Kultury”. OCK posiada wewnętrzną Strategię Cyfrową powstałą przy okazji realizacji projektu z NCK w latach 2022-23..

SIŁA WYŻSZA Lata 2021-2026 pokazały, jak istotne dla działalności instytucji kultury są czynniki zewnętrzne, pozornie bezpośrednio niezwiązane z tym obszarem działalności. To czas zjawisk nie mających precedensów i stawiających przed wszystkimi nowe wyzwania. W tym czasie globalnie doświadczyliśmy pandemii COVID-19, wybuchu wojny na Ukrainie, kryzysu energetycznego, inflacji i wszelkich związanych z tym konsekwencji, które wpłynęły znacząco na każdą dziedzinę życia, w tym na sposób funkcjonowania instytucji kultury. Trudne do przewidzenia okoliczności tworzą kryzysy i blokują działalność instytucji, jak było to w czasach pandemii Covid-19. Jednak doświadczenie pokazuje, że kryzysy równocześnie uczą szukania alternatywnych form działania i niestandardowych rozwiązań a z czasem pozwalają pójść o krok dalej w stronę rozwoju.

Z racji potencjalnych zagrożeń wynikających z geopolityki, pojawiają się nowe zadania dla OCK wykraczające poza obszar kultury, ale nadal służące mieszkańcom. Chodzi o zadania w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, które wynikają z ogólnych przepisów. Sytuacja ta wymaga odpowiedzialnego podejścia, elastyczności i adekwatnego reagowania na zmieniającą się sytuację.

STRATEGIA W obecnym momencie wydaje się właściwym krokiem stworzenie Strategii rozwoju OCK w oparciu o konsultacje społeczne wśród mieszkańców i w środowisku

lokalnych twórców, podobnie jak uczyniły to inne miejskie instytucje. Intuicyjność niektórych działań powinna zostać zastąpiona twardymi danymi. Strategia pozwoli jasno sformułować cele i wskaże właściwy kierunek dalszych działań OCK. W szerszej perspektywie dokument strategiczny ułatwi funkcjonowanie OCK, pozwoli zaplanować działania długofalowo, tak aby jak najlepiej służyło społeczeństwu w dynamicznie zmieniającym się świecie. Dokumenty strategiczne są też podstawą po sięgania po dofinansowanie ze środków UE.

CO BĘDZIE ROZWIJANE

WSPÓŁPRACA Działania OCK powinny oprzeć się na pogłębieniu współpracy z **lokalnym otoczeniem** poprzez sieciowanie.

Centrum kultury posiada potencjalnie najszersze spektrum działania spośród wszystkich instytucji kultury, jest z założenia interdyscyplinarne, co pozwala mu podejmować działania we wszystkich możliwych obszarach kultury. Istotne jest otwarcie się na nowe obszary i włączenie się w nie na zasadzie wzajemnego uzupełniania - bez wchodzenia nawzajem w swoje role. OCK powinno włączać się nadal w **duże miejskie projekty kulturalne i artystyczne**, związane z odkrywaniem i kształtowaniem tożsamości miasta na wzór Nocy Kultury. Uczestniczenie w takich wydarzeniach to doskonała okazja promocji instytucji i poszerzenia grona własnych odbiorców.

Warto, aby OCK jeszcze bardziej zaangażowało się jako partner we wspólne projekty z organizacjami **NGO**, które mają wiele ciekawych pomysłów i doświadczeń animacyjnych, ale borykają się z deficytami infrastrukturalnymi i finansowymi. Można połączyć siły w zakresie wspólnego pisania wniosków o dotacje, udostępniania przestrzeni w zamian za komponent programowy. W ten sposób można pozyskać energię społeczną, o którą trudno w strukturach instytucjonalnych. W poszczególnych dzielnicach miasta rolę kulturotwórczą odgrywają **Rady Osiedli**, z którymi OCK podejmuje i będzie dalej podejmować wspólne działania, współtworząc wydarzenia dla mieszkańców w dzielnicach, które zamieszkują.

Ważnym partnerem działań stanie się **Centrum Usług Społecznych (CUS)**, w ramach realizowanego w Małopolsce programu przekształcania ośrodków MOPS. Wiele planowanych obszarów działań CUS i centrów kultury jest zbieżnych, co stanowi pole do współpracy. CUS posiada dostęp do grup docelowych działań i środki, OCK doświadczenie, infrastrukturę i kadry.

Polem do współpracy są relacje z lokalnymi **przedsiębiorcami**. OCK pozyskało stałych sponsorów w zakresie konkretnych wydarzeń (Święto Miasta, TKB. Finał WOŚP), jednak zakres ten można jeszcze rozszerzyć, również o działania barterowe, podkreślając korzyść dla wizerunku podmiotu biznesowego jako mecenasu kultury.

Warto, aby OCK kontynuowało zacieśnianie współpracy z innymi **miejskimi i powiatowymi jednostkami** poprzez udostępnianie przestrzeni do organizacji wydarzeń, spotkań. Ze **szkołami** należy kontynuować współpracę w zakresie okolicznościowych występów (Dzień Babci, Dzień Mamy, Jasełka) ale też tworzyć wspólne programy edukacyjne, warsztaty, organizować wystawy prac uczniowskich w celu budowania nawyku uczestnictwa w kulturze od najmłodszych lat. Warto rozwinąć też współpracę ze **szkołami artystycznymi** z Oświęcimią (np. Państwową Szkołą Muzyczną I stopnia) jak i

większych ośrodków – średnie szkoły artystyczne i uczelnie, wzorem **ASP** z Katowic czy **Uniwersytet KEN** w Krakowie, z którymi współpracę już nawiązano.

Warto, aby OCK rozpoczęło współpracę z lokalnymi **influencerami**, osobami, których konta społecznościowe mają duże zasięgi a osoby te kształtują opinię publiczną. Współpraca taka pomoże w promocji działań i oferty OCK, bez konieczności kupowania drogich reklam.

OCK prowadzi współpracę z **parafią** pw. św. Maksymiliana Męczennika w zakresie organizacji Letnich Koncertów Organowych, jak również innych wydarzeń np. z działającym tam chórem kameralnym. Docelowo warto rozwinąć tę współpracę i rozszerzyć ją o to środowisko.

IDEA „DOMU OTWARTEGO” I JEGO DOMOWNIKÓW OCK od kilku lat realizuje projekt pn. „Dom otwarty”, polegający na organizacji wydarzeń, na które najpierw rozdawane są wejściówki, potem oferowane bilety w preferencyjnych cenach, stopniowo podwyższanych. Projekt wdrożono, aby zachęcić mieszkańców do korzystania z oferty OCK, wyrobić nawyk uczestniczenia i wykreować grupę stałych odbiorców. Projekt generalnie spełnił założenia, czego dowodem jest zbudowanie szerokiej publiczności np. wokół recitali fortepianowych Grzegorza Niemczuka i Anny Lipiak (regularne recitale trwają już 5 lat, średnio 4/ rok).

Projekt „Dom otwarty” został już częściowo rozwinięty jako pomysł na działalność OCK w ogóle w zakresie wykreowania przestrzeni przyjaznej MIESZKAŃCOM tak, aby stali się DOMOWNIKAMI tego miejsca. Chodzi zarówno o przestrzeń w sensie fizycznym, jak i mentalnym. „Dom otwarty” to przestrzeń „pierwszego kontaktu”, obejmująca taras przed OCK z galerią plenerową i hol dolny zaaranżowana w taki sposób, aby zachęcała do odwiedzin i przebywania, była miejscem nawet mimowolnego kontaktu z kulturą i sztuką. Taka przestrzeń sprawia, że ludzie bywają częściej i chętniej spędzają czas, nie tylko z okazji udziału w wydarzeniach czy kołach zainteresowań. Z kolei w przestrzeni mentalnej „Domu otwartego” przede wszystkim chodzi o atmosferę: otwartości, akceptacji, zaproszenia do wspólnych działań. Ludzie, którzy przychodzą do domu kultury nie tylko konsumują kulturę, ale też ją współtworzą. Kultura to wytwór człowieka, naturalne więc, że do tworzenia kultury potrzebni są ludzie. Ważne, aby mieszkańcy mieli poczucie, że w OCK – „Domu otwartym” są u siebie, że to ich miejsce, gdzie mają zapewniony komfort działania, nie są poddawani ocenie, np. pod względem kompetencji w odbiorze kultury, a przede wszystkim zachęcani do uczestniczenia w kulturze w ogóle. Koncepcja ta jest zgodna z popularną obecnie ideą tzw. „trzeciego miejsca” Raya Oldenburga, gdzie instytucja kultury, obok domu i miejsca pracy, może być miejscem „pośrodku”, wybieranym jako wartościowa alternatywa miejsc typowo rozrywkowych. Tę koncepcję chcemy w OCK rozwijać.

EDUKACJA DO KULTURY Wszelka twórczość potrzebuje odbiorcy czyli „oka i ucha”, dla którego powstaje. Rozwój kultury może się dokonać dzięki edukowaniu społeczeństwa do odbioru kultury. Ważnym aspektem jest kontynuacja dotychczasowych działań OCK. Działania te wykraczają poza linearny schemat edukacji, umożliwiając praktykowanie pasji i rozwój osobom na dowolnym etapie życia, już poza ławą szkolną. Oferta OCK w tym zakresie powinna być zdyswersyfikowana z myślą o możliwie szerokiej szerzy odbiorców. Obecnie głównymi adresatami oferty edukacyjnej OCK są dzieci oraz seniorzy. Są to grupy statystycznie dysponujące największą ilością wolnego czasu. Satysfakcję budzi fakt,

że coraz więcej odbiorców oferty to osoby w tzw. wieku produkcyjnym, co było dotąd rzadkością. Wyzwanie stanowi zachęcenie młodzieży do dostrzeżenia potencjału na działania kulturalne w jego przestrzeniach. Istnieje też cała rzesza adresatów, wymagających oferty niszowej, dotąd wcale lub rzadko eksplorowana, np. rodzice z małymi dziećmi.

W przypadku każdej z grup adresatów upowszechnianie powinno zostać zamienione tam, gdzie to tylko możliwe, na żywe uczestnictwo, a edukacja opierać się w dużej mierze na doświadczeniu.

UPOWSZECHNIANIE NOWYCH ZJAWISK KULTURY Istotnym jest, aby OCK było otwarte na nowe zjawiska kultury, w tym sztukę współczesną, nowe media, działania interdyscyplinarne, AI i in., umożliwiając lokalnej społeczności zapoznanie się z nimi i poprzez edukację świadome uczestniczenie w głównym nurcie kultury.

Opracowała: Monika Świętek-Smrek

